

Sygn. akt: I C 392/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek
Protokolant:	sekr. sąd. Dagmara Napieraj

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa F. G.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z/s w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. pozbawia, w całości wobec F. G., wykonalności tytułu wykonawczego tj. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez pozwaną Bank (...) Spółkę Akcyjną z/s w W. w dniu 7 maja 2013 roku, któremu postanowieniem z dnia 28 maja 2013 roku sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w M. nadał klauzulę wykonalności,
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 10.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 4.531 zł tytułem brakującej części opłat sądowych.

Sygn. akt I C 392/15

UZASADNIENIE

Powód F. G. wniósł o pozbawienie wobec niego wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez pozwaną bank w dniu 7 maja 2013 r., któremu postanowieniem z dnia 28 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w M. nadał klauzulę wykonalności (sygn. akt (...)). Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, o ile nie zostanie złożony spis kosztów.

W uzasadnieniu swoich żądań powód wskazał m. in., że wyrokiem z dnia 21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w M. uznał żonę powoda – E. G. winną popełnienia wielu przestępstw, w tym że przedłożyła w pozwanym banku fałszywe oświadczenie powoda jako kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe oraz wyrażeniu zgody na wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego. Jak wskazał powód, nigdy nie był stroną umowy zawartej z pozwanym bankiem, nie składał też innych oświadczeń na potrzeby uzyskania kredytu

konsolidacyjnego przez E. G. z Banku (...) S.A. w W.. W związku z tym, że podpisy powoda pod tymi dokumentami zostały podrobione, nie jest on zobowiązany do jakichkolwiek świadczeń na rzecz pozwanego. (k. 3-9)

W odpowiedzi na pozew **pozwany Bank (...) S.A. w W.** wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Jednocześnie pozwany wniósł o zawieszenie postępowania do prawomocnego ustalenia w drodze karnej, iż powód nie był stroną umowy zawartej z pozwanym bankiem w związku z podrobieniem jego podpisu na umowie kredytowej oraz wszelkich innych dokumentach związanych z udzieleniem kredytu.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, że wyrok karny wydany w sprawie E. G. uznający ją za winną popełnienia wszystkich zarzucanych jej czynów, które są związane z udzieleniem kredytu i tym samym z odpowiedzialnością powoda, nie jest prawomocny. Z powyższych względów, zdaniem pozwanego, w sprawie zaistniała konieczność zawieszenia postępowania w sprawie do czasu uprawomocnienia się wspomnianego wyroku karnego. (k. 164-164 v.)

Uwzględniając wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na pozew, któremu nie oponowała strona powodowa, Sąd zawiesił postępowanie w sprawie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy karnej o sygn. akt (...). (k. 188)

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. tut. Sąd podjął zawieszone postępowanie w sprawie po tym, jak uzyskał informację o uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt (...). (k. 207)

Sąd ustalił, co następuje:

Żona powoda – E. G. prowadziła działalność gospodarczą w M.. Począwszy od 2006 r. E. G. posiadała liczne zobowiązania finansowe związane w głównej mierze z trudnościami ze spłatą zaciągniętych kredytów (pożyczek).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 17 stycznia 2006 r. E. G. zawarła z Bankiem (...) S.A. w W. umowę o kredyt konsolidacyjny o nr (...)/ (...) na kwotę 101.000 zł, do której to przedłożyła oświadczenie powoda jako współkredytobiorcy o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe oraz wyrażeniu zgody na wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego w zakresie roszczeń banku z tytułu udzielenia tego kredytu. Wyżej wymienione dokumenty były niezbędne dla zawarcia przedmiotowego kredytu, przy czym podpisy powoda na tych dokumentach zostały podrobione.

Z uwagi na brak spłaty kredytu dnia 18 lipca 2012 r. pozwany bank złożył powodowi oświadczenie o wypowiedzeniu umowy przedmiotowego kredytu. Natomiast powód wielokrotnie informował pozwany bank o tym, że nie składał oświadczenia woli spłaty kredytu zaciągniętego przez jego żonę, zaś jego podpis widniejący na umowie został sfalszowany.

(dowód : pismo powoda z dnia 8 grudnia 2011 r. – k. 61; pismo powoda z dnia 8 sierpnia 2012 r. – k. 62; pismo powoda z dnia 23 sierpnia 2012 r. – k. 63; protokół zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa – k. 241-242; wypowiedzenie umowy kredytu – k. 243-244; opinia biegłego z zakresu klasycznych badań pisma ręcznego wykonana w toku postępowania karnego – k. 266-289; ekspertyza rękopisów wykonana w toku postępowania karnego – k. 290-305; protokół rozprawy ze sprawy karnej (...) - zeznania świadka E. G. – k. 317-319; umowa o kredyt konsolidacyjny – k. 3-7 akt Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt (...) – załącznik do akt niniejszej sprawy)

W dniu 28 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w M. postanowił nadać klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Nr (...) wystawionemu w dniu 7 maja 2013 r. przez wierzyciela – Bank (...) S.A. w W., na mocy którego małżonkowie G. powinni solidarnie uiścić wierzycielowi – tytułem zapłaty wyżej opisanej umowy konsolidacyjnej – kwotę 101.642,85 zł wraz z odsetkami maksymalnymi 19 % w stosunku rocznym, liczonymi od kwoty 85.425,95

zł, poczynając od dnia 7 maja 2013 r., z tym zastrzeżeniem, że łączna suma zobowiązań podlegających egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nie może przekroczyć kwoty 202.000 zł (sygn. akt (...)).

Na podstawie wyżej wskazanego tytułu wykonawczego pozwany wszczął egzekucję z majątku małżonków G..

(dowód : informacja o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej – k. 54; postanowienie Sądu Rejonowego w M. z dnia 28 maja 2013 r. – k. 22-22 v. akt tego Sądu – załącznik do akt niniejszej sprawy)

Wyrokiem z dnia 21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w M., sygn. akt (...), uznał E. G. za winną popełnienia wielu przestępstw m. in. oszustwa (doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem). Wyżej wskazana została także skazana za popełnienie czynu z dnia 17 stycznia 2006 r. polegającego na przedłożeniu w Banku (...) S.A. w W. podrobionego pisemnego oświadczenia F. G. jako współkredytobiorcy o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe oraz wyrażeniu zgody na wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego w zakresie roszczeń banku z tytułu udzielenia kredytu konsolidacyjnego o nr (...)/ (...), co miało istotne znaczenie dla uzyskania tego kredytu jako dokumenty dotyczące możliwości finansowych i zamiaru spłaty zaciągniętego zobowiązania, czym doprowadziła bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 101.000 zł poprzez zawarcie wyżej wskazanej umowy, tj. za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyżej wskazany wyrok – w zakresie czynu zabronionego popełnionego przez E. G. w dniu 17 stycznia 2006 r. - uprawomocnił się w dniu 6 października 2015 r. (wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie wydany w sprawie (...)).

(dowód : akt oskarżenia – k. 248-263; odpis wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 21 października 2014 r. w sprawie (...) wraz z uzasadnieniem – k. 11-53 v.; wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 6 października 2015 r. w sprawie (...) wraz z uzasadnieniem – k. 194-206)

W czerwcu 2015 r. powód złożył do Sądu Rejonowego w M. pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy nim a małżonką E. G. z datą wsteczną, tj. z dniem 1 marca 2011 r.

Wyrokiem z dnia 26 października 2015 r. Sąd Rejonowy w M. w sprawie o sygn. akt (...) orzekł rozdzielność majątkową małżeńską F. G. z E. G. z dniem 1 marca 2011 r.

(dowód : pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej – k. 55-59; wyrok Sądu Rejonowego w M. z dnia 26 października 2015 r. – k. 331)

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, zaistniały wszelkie przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez pozwanego o numerze (...), któremu to nadano klauzulę wykonalności w dniu 28 maja 2013 r., w zakresie odnoszącym się do powoda (dalej: (...)).

Od razu zauważyć należy, że wszystkie ustalenia faktyczne w sprawie Sąd poczynił wyłącznie w oparciu o dokumentację, której wiarygodności i prawdziwości nie podważono. Szczególne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miały dokumenty zgromadzone w toku postępowania karnego (przygotowawczego) w sprawie prowadzonej przeciwko E. G..

W realiach niniejszej sprawy bezsporne między stronami pozostawały okoliczności związane z wystawieniem przez pozwanego (...) i nadaniem mu klauzuli wykonalności przez Sąd Rejonowy w M., ponadto strona powodowa nie kwestionowała faktu podpisania umowy kredytu konsolidacyjnego nr (...)/ (...) pomiędzy pozwanym bankiem a E. G.. Natomiast powód opierał swoje powództwo na twierdzeniu, że nie zawarł on wspomnianej umowy kredytowej z pozwanym bankiem oraz nie podpisał innych dokumentów niezbędnych do wydania (...), zaś podpis zawierający jego imię i nazwisko, widniejący pod treścią tych dokumentów, nie został przez niego nakreślony.

W rezultacie podstawą prawną żądania pozwu jest przepis art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., powód bowiem zaprzeczył zdarzeniom, na których oparto wydanie (...) i klauzuli wykonalności. Zgodnie natomiast z tym przepisem, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub w części, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tym tytułem.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd, wedle którego w przypadku (...) zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności, podważanego w toku procesu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, dłużnik banku może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wiarygodności banku objętej tym tytułem. Podstawą wspomnianych zarzutów mogą być okoliczności zaistniałe zarówno przed wystawieniem (...), przed wydaniem klauzuli wykonalności, jak i po jego wydaniu. W konsekwencji w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego badaniu podlegać może zarzut np. nieistnienia roszczenia banku, niewymagalności roszczenia czy też zarzut nieautentyczności oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji, o którym mowa w art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2009 r., II CSK 207/09, OSNC 2010/4/62; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 maja 2015 r., I ACa 1008/14, Lex nr 1785303; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 kwietnia 2015 r., V ACa 637/14, Lex nr 1679913).

Powyższe oznacza, że dopuszczalnym było podnoszenie przez stronę powodową wszystkich tych okoliczności, które świadczyły o braku powstania jego odpowiedzialności za zobowiązania wynikające ze spornej umowy kredytowej. W kontekście powyższego strona powodowa powoływała się na treść prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 21 października 2014 r. (sygn. akt (...)), na mocy którego żona powoda – E. G. została uznana za winną m. in. tego, że w dniu 17 stycznia 2006 r. przedłożyła w pozwanym banku podrobione pisemne oświadczenie powoda jako współkredytobiorcy o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe (także o wyrażeniu zgody na wystawienie (...)), podczas gdy F. G. nie zawierał powyższej umowy.

Wspomniany wyrok miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem po myśli art. 11 k.p.c. ustalenia wydane w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. W rezultacie Sąd był związany ustaleniem, że zawierając umowę kredytową z pozwanym bankiem (...) przedłożyła sfalszowane dokumenty, tj. z podrobionym podpisem powoda, bez których to nie doszłoby do przyznania kredytu, w tym rzekome oświadczenie powoda o poddaniu się egzekucji. Nadto z sentencji wyroku jednoznacznie wynika, że powód nie zawierał wspomnianej umowy kredytowej (por. k. 19).

Oczywistą konsekwencją ustalenia, że podpis powoda widniejący zarówno pod treścią umowy kredytu konsolidacyjnego, jak również pod oświadczeniem o poddaniu się egzekucji, został podrobiony, było uznanie, iż brak było podstaw do wystawienia przeciwko niemu (...).

Z punktu widzenia powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci (...) (z nadaną mu klauzulą) najistotniejsze jest, że powód nie złożył pisemnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy - Prawo bankowe. W myśl powyższego przepisu, bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wiarygodności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

Z treści tego przepisu wynika bezsprzecznie, że bankowy tytuł egzekucyjny może być wystawiony jedynie w związku z czynnością bankową lub zabezpieczającą, z której wynika wiarygodność przysługująca bankowi. Warunkiem koniecznym do nadania klauzuli wykonalności jest, aby dłużnik złożył pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Wiarygodność banku wynikać też musi bezpośrednio z tej czynności bankowej lub zabezpieczającej, do której doszło z dłużnikiem składającym oświadczenie.

Reasumując, w realiach niniejszej sprawy brak było podstaw do wystawienia (...) i zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności. Powód bowiem nie dość, że nie był stroną czynności bankowej, która uzasadniałaby pozwany bank do wystawienia takiego tytułu, to nadto powód nie złożył oświadczenia o poddaniu się egzekucji w omawianym trybie.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że powód nie był stroną wspomnianej umowy o kredyt konsolidacyjny, a co za tym idzie nie może być traktowany jak osoba, która bezpośrednio z bankiem dokonała czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. W konsekwencji nie zachodziły przesłanki do wystawienia (...) w stosunku do powoda, a jedynie w zakresie odpowiedzialności jego żony – E. G., co musiało skutkować uwzględnieniem powództwa o pozbawienie wykonalności (...) wystawionego przez pozwany bank w stosunku do powoda.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 97 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe oraz art. 11 k.p.c., Sąd pozbawił w całości - wobec powoda - wykonalności tytułu wykonawczego w postaci (...) nr (...) wystawionego przez pozwany bank w dniu 7 maja 2013 r., któremu to postanowieniem z dnia 28 maja 2013 r., sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w M. nadał klauzulę wykonalności (punkt I wyroku).

Pozwany bank, jako strona przegrywająca proces, obowiązana jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocnika (7.200 zł), opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł) i uiszczonej – w zakresie udzielonego częściowo zwolnienia od kosztów sądowych - opłaty od pozwu (3.000 zł).

Orzekając o kosztach procesu w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd przyznał mu wynagrodzenie w podwójnej wysokości (wniosek z k. 334), tj. w łącznej kwocie 7.200 zł. Biorąc pod uwagę charakter sprawy oraz nakład pracy tego pełnomocnika, w szczególności w kontekście jego wkładu w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy, Sąd uznał, że należy mu się wynagrodzenie w podwójnej wysokości.

Inną rzeczą jest, że strona pozwana nie wstrzymała się z wszczęciem postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi pomimo, że już wcześniej informował ją o podrobieniu jego podpisu na dokumentach stanowiących podstawę wydania (...). Okoliczność powyższą potwierdzały także sporządzone na potrzeby postępowania karnego opinie grafologów, którzy jednoznacznie stwierdzili, iż omawiane podpisy nie zostały nakreślone ręką powoda.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461), zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w łącznej kwocie 10.217 zł, tj. 7.200 zł + 17 zł + 3.000 zł (punkt II wyroku).

Orzekając o nieuiszczonych kosztach sądowych w łącznej wysokości 4.531 zł (brakująca część opłaty sądowej od pozwu), Sąd zastosował art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 98 k.p.c. Uwzględniając powyższe Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 4.531 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt III wyroku).